Triedy a objekty (voľné pokračovanie)

Peter Borovanský KAI, I-18

borovan 'at' ii.fmph.uniba.sk http://dai.fmph.uniba.sk/courses/JAVA/

Triedy a objekty

Meaningless Sign

Niektoré dnešné príklady kódov v Jave nemajú hlbší (praktický) zmysel ako ilustrovať (niekedy až do absurdity) rôzne jazykové konštrukcie a princípy.

dnes bude:

- zhrnutie z minulej prednášky (abstrakcia a enkapsulácia)
- kompozícia objektov vs. dedenie
- nemeniteľná trieda
- inkluzívny (triedny) polymorfizmus
- interface, typy a podtypy
- balíčkovanie koncept package
- ukrývanie metódy/premennej: private, protected, public v package
- vnorené triedy

literatúra:

- <u>Thinking in Java, 3rd Ed. (http://www.ibiblio.org/pub/docs/books/eckel/TIJ-3rd-edition4.0.zip)</u>
 <u>-</u>5: Hiding the Implementation, 7: Polymorphism
- Naučte se Javu úvod
 - http://interval.cz/clanky/naucte-se-javu-balicky/
 - http://interval.cz/clanky/naucte-se-javu-staticke-promenne-a-metody-balicky/

Deklarácia triedy

(rekapitulácia z minulej prednášky)

class MenoTriedy *TeloTriedy*

- [public]
- [abstract]
- [final]
- [extends supertrieda] trieda je podtriedou inej triedy, dedičnosť

{// MenoTriedy.java

trieda je voľne prístupna, inak je pristupna len v danom package

Declaration -

Constructor

Methods

trieda nemôže byť inštanciovaná (asi obsahuje abstr.metódu) t.j. neexistuje objekt dànej triedy trieda **nemôže mať podtriedy**, "potomkov"

-public class Stack {

private Obiect items: public Stack() {

return item;

return obj;

public boolean isEmpty() { if (items.size() == 0) return true; return false:

items = new Object(10);

public Object push(Object item) { items.addElement(item);

public synchronized Object pop() { int len = items.size(); Object obj = null; if (len == 0)

throw new EmptyStackException();

obj = items.elementAt(len - 1);

items.removeElementAt(len - 1);

[implements Interfaces{,}*] Interfaces sú implementované v teito triede

Deklarácia metódy

(rekapitulácia z minulej prednášky)

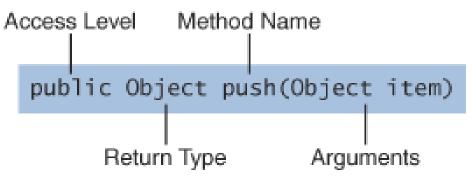
→ typ MenoMetódy(argumenty) {
 telo metódy
 }
 — • [static] triedr
 — • [abstract] metó
 — • [final]

• [throws] exceptions

「synchronized]

• [native]

triedna metóda, existuje nezávisle od objektov triedy metóda, ktorá nie je implementovaná, bude v podtriede metóda, ktorá nemôže byť predefinovaná, bezpečnosť metóda definovaná v inom jazyku, "prilinkovaná" metóda synchronizujúca konkurentný prístup bežiacich threadov, neskôr... metóda produkujúca výnimky

Statické vs. triedne

(rekapitulácia z minulej prednášky)

v procedurálnom prístupe sme si zvykli definovať všetky metódy ako statické a nazývali sme ich procedúry a funkcie,

- volali sme ich cez meno triedy, explicitné či skryté, napr. Math.cos(fi), alebo len cos(fi),
- statická premenná triedy existuje v jedinej kópii,
- statická premenná je ako globálna premenná v rámci danej triedy,

v objektovom prístupe definujeme (aj) triedne metódy a triedne premenné,

- aplikujú sa na objekt triedy, ktorý musí byť vytvorený,
- inštancií triednej premennej existuje toľko, koľko je inštancií triedy,
- triedna premenná *je ako lokálna premenná* v rámci každej inštancie

to, čo robí problémy, je miešanie statického a nestatického kontextu

Statické verzus triedne

(premenné aj metódy)

public class StaticVsClass {

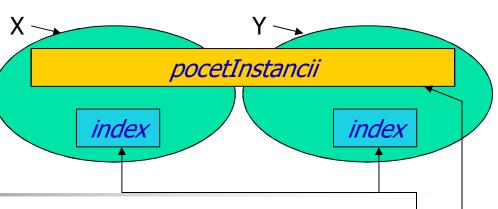
```
static int pocetInstancii = 0; // statická premenná
final static int MAX = 10; // statická konštanta
int indexInstancie;
                                // triedna/nestatická premenná
final int MIN = 7;
                                   // triedna/nestatická konštanta
StaticVsClass() {
                                    // konštruktor
  indexInstancie = ++pocetInstancii;
static int rest() {
                                   // statická metóda
  return MAX-pocetInstancii;
int getIndex() {
                                   // nestatická metóda
  return indexInstancie;
}
```

Súbor: StaticVsClass.java

Statické verzus nestatické

```
public static void main(String args[]) { // statický kontext
        MAX + // referencia statickej premenr
StaticVsClass.MAX + // úplná referencia Trieda.var
                                  // referencia statickej premennej
 int a = MAX +
        StaticVsClass. rest(); // referencia statickej metody
                            // ... toto nejde !!!
 int b = StaticVsClass.MIN + // nestatická konštanta v statickom kontexte
        indexInstancie + // nestatická premenná v statickom kontexte
        getIndex(); // nestatická metóda v statickom kontexte
 StaticVsClass X = new StaticVsClass(); // objekt triedy StaticVsClass
 int c = X.indexInstancie +// nestatická premenná v nestatickom kontexte
                  // nestatická konštanta v nestatickom kontexte
        X.MIN +
        X.getIndex(); // nestatická metóda v nestatickom kontexte
                          // ... aj toto ide !!
 int d = X.MAX +
                          // statická konštanta v nestatickom kontexte
        X. pocetInstancii + // statická premenná v nestatickom kontexte
                          // statická metóda v nestatickom kontexte static v sclass java
        X.rest();
```

Statické vs. nestatické


```
StaticVsClass X = new StaticVsClass(); // objekt triedy StaticVsClass
StaticVsClass Y = new StaticVsClass(); // objekt triedy StaticVsClass
System.out.println(X.getIndex());
System. out.println(Y.getIndex());
System. out. println(StaticVsClass. pocetInstancii);
System. out. println(X. pocetInstancii);
                                                        // 2
System. out.println(Y. pocetInstancii);
                                                        // 2
X. pocetInstancii = 17;
StaticVsClass. pocetInstancii = 13;
System. out. println(StaticVsClass. pocetInstancii);
                                                        // 13
System. out. println(X. pocetInstancii);
                                                        // 13
System. out.println(Y. pocetInstancii);
                                                        // 13
```

Súbor: StaticVsClass.java

Tony Hoare: Abstraction arises from a recognition of *similarities between certain objects*, situations, or processes in the real world, and the decision to concentrate upon those similarities and to ignore for the time being the differences.

Abstrakcia (rekapitulácia)

abstract public class Polynom { // úloha z cvičenia 4 abstract double valueAt(String[] vars, double[] values); // hodnota abstract Polynom derive(String var); // derivácia podľa premennej public class Konstanta extends Polynom { // reprezentácia konštanty double m; public Konstanta (double m){ this.m=m ; } // konštruktor public double valueAt(String[] vars, double[] values){ return m ; } public Polynom derive(String var){ return new Konstanta(0); } // derivácia public String toString() { return String.valueOf(m); } // textová reprezent. public class Premenna extends Polynom { ... } public class Sucet extends Polynom { ... } public class Sucin extends Polynom { ... }

Singleton návrhový vzor

(rekapitulácia)

```
public class Singleton {
  // tento konztruktor sa nedá zavola zvonku, lebo je private. Na o teda je ?
private Singleton() { } // navyze ni moc nerobí...
  // mô0eme ho zavola v rámci triedy a vytvoríme tak jedinú inztanciu objektu
private static Singleton instance = new Singleton();
public static Singleton getInstance() {// vrá jedinú inztanciu
   return instance:
public String toString() { return "som jediny-jedinecny"; }
         public static void main(String[] args) {
         // v inej triede <u>nejde zavola</u> Singleton object = new Singleton();
                 Singleton object = Singleton.getInstance();
                 System.out.println(object);
```


Null Pointer Pattern

(návrhový vzor ako príklad abstraktnej triedy)

```
protected String name;
                 public abstract boolean isNull();
                 public abstract String getName();
public class RealStudent extends
      AbstractStudent {
public RealStudent(String name) {
                                   public class NullStudent extends
  this.name = name; }
                                     AbstractStudent {
@Override
                                   @Override
public String getName() {
                                   public String getName() {
  return name; }
                                      return "no name"; }
@Override
                                   @Override
public boolean isNull() {
                                   public boolean isNull() {
  return false; } }
                                      return true; } }
```

public abstract class AbstractStudent {

NullPointer Pattern

(použitie)

```
public static AbstractStudent // vráti Realneho resp. Null ýtudenta
  getStudent(String name) {
                                   // nikdy nevráti Abstraktného ...
   if (name != null && name.length() > 0) // napr. pod a mena...
      return new RealStudent(name);
    else
      return new NullStudent();
              // vráti Abstraktný je vlastne zjednotením Realnych a Null ýtud.
                                   // pole Realnych resp. Null ýtudentov
AbstractStudent[] group = {
  getStudent("Peter"),
  getStudent(""),
                                                Peter
  getStudent("Pavel"),
  getStudent(null) };
                                                no name
for (AbstractStudent as : group)
                                                Pavel
  System.out.println(as.getName());
                                                no name
```

Craig Larman: Encapsulation is a mechanism used to *hide the data, internal structure, and implementation details* of an object. All interaction with the object is through a public interface of operations.

Enkapsulácia

(rekapitulácia)

```
... class Tovar {
  public double cena; // používajte gettery a settery miesto public
takto:
  private double cena;
  public double getCena() {
       return (cena);
  public void setCena(double novaCena) {
       cena = novaCena;
                             // používajte kontrolné testy
  public void setCena(double novaCena) {
    if (novaCena < 0) { // na odhalenie nekorektných hodnôt
         sendErrorMessage(...); // toto nemôžete urobiť, ak
   cena = novaCena; //pristupujete k public položkám priamo
```


В

Kompozícia objektov

(agregácia objektov)

spojenie viacerých objektov do jedného, ktorý poskytuje funkcionalitu všetkých spojených objektov

```
class A {
                         // trieda A so svojimi metódami, default.konštruktor
   public void doA() { ... } ... }
class B {
                    // trieda B so svojimi metódami, default.konštruktor
   public void doB() { ... } ... }
class C {
             // trieda C spája triedy A + B
  A a = new A(); // vložená referencia (!) na objekt a typu A
   B b = new B(); // vložená referencia (!) na objekt b typu B
                         // vytvorený objekt obsahujúci a:A aj b:B
C c = new C();
                         // interné hodnoty a:A, b:B by mali byť skryté v C
c.a.doA();
                         // white-box
c.b.doB();
```

Kompozícia v Jave je vždy cez referenciu, v C++ je prostredníctvom hodnoty alebo referencie.

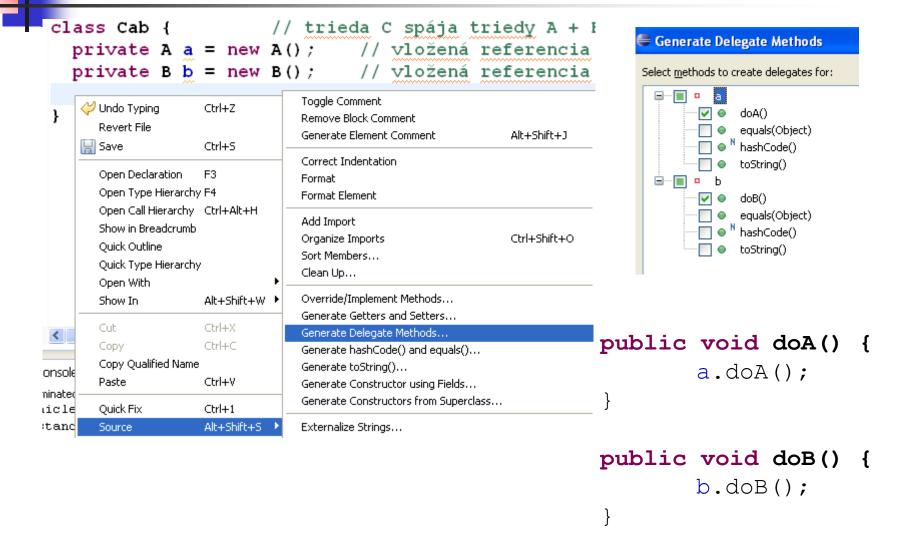

Kompozícia objektov

(druhý pokus, krajšie)

```
// trieda A so svojimi metódami, default.konštruktor
class A {
   public void doA() { ... } ... }
class B {
                       // trieda B so svojimi metódami, default.konštruktor
   public void doB() { ... } ... }
class C {
            // trieda C spája triedy A + B
 private A a = new A(); // vložená referencia (!) na objekt a typu A
 private B b = new B(); // vložená referencia (!) na objekt b typu B
 public void doA() { a.doA(); } // delegovanie z triedy A do C
                                                                Ak je ich veľa,
 public void doB() { b.doB(); } // delegovanie z triedy B do C
                                                                trochu otravné
C c = new C();
                          // vytvorený objekt obsahujúci a:A aj b:B
                          // interné hodnoty a:A, b:B sú skryté v C
c.doA();
c.doB();
                          // black-box
```

Eclipse vám pomôže

Dedenie vs. Kompozícia

(všetko poznáme, aj tak nás to zaskočí)

```
public class Nadtrieda {
                                             publicclass Podtrieda extends Nadtrieda
         String[] pole = new String[100];
                                                private int addCount = 0;
         int counter = 0;
                                                @Override
         public void add(String s) { //pridaj 1
                                                public void add(String s) { //pridaj 1
            pole[counter++] = s;
                                                   addCount++;
                                                   super.add(s);
         public void addAll(String[] p) {
            for(String s:p) // pridaj všetky
                                                @Override
                add(s);
                                                public void addAll(String[] c) {// pridaj
                                                   addCount += c.length; // všetky
                                                   super.addAll(c);
public static void main(String[] args) {
   Podtrieda s = new Podtrieda();
                                                public int getAddCount() {
   s.addAll(new String[]{"Peter", "Pavol"});
                                                   return addCount; }
                                             // čo je výsledok ??? 2 alebo 4 ? Podtried.java
   System.out.println(s.getAddCount());
```


To isté s kompozíciou

```
public class Kompozicia {
                                           // "Podtrieda" z predošlého slajdu
   private Nadtrieda n = new Nadtrieda(); // vložená nadtrieda
   private int addCount = 0;
   // nie je @Override
   public void add(String s) { //pridaj 1
         addCount++;
         n.add(s);
                                    public static void main(String[] args) {
   // nie je @Override
                                       Kompozicia s = new Kompozicia();
   public void addAll(String[] c) {
                                       s.addAll(new String[]{"Peter", "Pavol"});
         addCount += c.length;
                                       System.out.println(s.getAddCount());
         n.addAll(c);
                                    // čo je výsledok ???
                                                            2 alebo 4 ???
   public int getAddCount() {
         return addCount; }
```

Kompozicia.java

Dedenie vs. Kompozícia

- pri dedení je nadtrieda zovšeobecnením, obsahuje len spoločné metódy a atribúty všetkých podtried
- podtrieda je konkretizáciou s rozšírením o nové metódy, triedy a o novú funkcionalitu všeobecných metód
- + nadtrieda sa ľahko modifikuje, dopĺňa, ...
- z podtriedy často vidíme detaily nadtriedy,
 a môžeme ich modifikovať, prepísať
 Riešenie: poznaj a používaj
 final metóda nemôže byť prepísaná v
 podtriede
- private metóda/atribút nie je vidieť v
 podtriede

- prístup ku skomponovaným objektom je len cez interface (alias delegované metódy) nadtriedy,
 - ...teda, ak komponované objekty neurobíte public © ale private
- + interné metódy/atribúty skomponovaných podtried sú dobre ukryté
- je náročnejšie definovať interface pre skomponované objekty, ako pri dedení (to je zadarmo)

Immutable object

(nemenniteľná trieda – v prednáške .py)

```
objekt, ktorého hodnotu (stav) nemôžeme zmeniť
private int x;
public Mutable(int x) { this.x = x; }
public int getX() { return x; }
public void setX(int x) { this.x = x; }
@Override
public String toString() { return "Mutable [x=" + x + "]";}
Mutable obj1 = new Mutable(77);
Mutable obj2 = obj1;
System.out.println(obj1);
                                            Mutable [x=19]
System.out.println(obj2);
                                            Mutable [x=19]
obj1.setX(999);
System.out.println(obj1);
                                            Mutable [x=999]
System.out.println(obj2);
                                            Mutable [x=999]
```

Mutable.java

Immutable object

(druhý pokus)

objekt, ktorého hodnotu (stav) nemôžeme zmeniť

```
final class Immutable {// trieda je final, nemožno vytvoriť jej podtriedu
private final int x;// stavovú premennú nemožno zmeniť, dostane hodnotu v
public Immutable(int x) { this.x = x; } // konštruktore - tu
public int getX() { return x; }
@Override
public String toString() { return "Immutable [x=" + x + "]"; }
Immutable obj1 = new Immutable(77);
Immutable obj2 = obj1;
System.out.println(obj1);
                                                    Immutable [x=77]
System.out.println(obj2);
                                                    Immutable [x=77]
obj1 = new Immutable(999); // inak sa obj1 nedá zmeniť
                                                    Immutable [x=999]
System.out.println(obj1);
                                                    Immutable [x=77]
System.out.println(obj2);
                                                              Mutable.java
```


(zhrnutie)

Immutable object:

- je z final triedy, aby nebolo možné zmeniť stav z objektu podedenej triedy
- triedne premenné sú final, ergo konštanty, získajú hodnotu v konštruktore
- logicky neponúka settery

Používanie Immutable objects má svoje:

- výhody
 - patrí to medzi "best practices"
 - pri konkurentných výpočtoch (vláknach/threads) potrebujeme synchronizované dátové štruktúry, inak thread-safe, žiadne vlákno nemôže hodnotu zmeniť len skopírovať-a-zmeniť
- aj nevýhody
 - alokovanie/upratovanie pamäte je relatívne najdrahšia operácia VM

Vždy zvážte podľa konkrétnej aplikácie:

nepatrné spomalenie v run-time vám môže ušetriť hodiny v debug-time...

Príklad: String, ...

Dedenie je jedna z foriem polymorfizmu

Polymorfizmus je keď hodnota premennej môže patriť viacerým typom

- univerzálny
 - funkcia narába s (potenciálne) nekonečným počtom súvisiacich typov
 - inkluzívny, dedenie, class-inheritance (dnes)
 - objekt podtriedy sa môže vyskytnúť tam, kde sa čaká objekt nadtriedy
 - parametrický (na budúce)
 - generics: public class ArrayStack<E> implements Stack<E>
- ad-hoc

funkcia narába s konečným počtom (zväčša nesúvisiacich) typov

- preťažovanie (overloading) (už bolo dosť…)
 - void foo(int x), void foo(float x)
- pretypovávanie (cast)

objekt podtriedy môže byť tam, kde sa čaká objekt nadtriedy

Meaningless

Sign

```
public class Superclass {
         public void zoo() { }
                                                              Z00
public class Subclass extends Superclass {
         public void too() { }
                                                              ZOO
                                                              too
public static void foo(Superclass x) { }
public static void goo(Subclass x) { }
public static Superclass choo() { return new Superclass(); }
public static Subclass hoo() { return new Subclass(); }
         foo(new Subclass());
                                                  hoo().too();
         goo(new Superclass()); 🙁
                                                  hoo().zoo();
         Superclass supcl = hoo();
                                                  choo().too(); (3)
         Subclass subcl =choo(); ⊗
                                                  choo().zoo();
```

Interface

- je súbor metód, ktoré objekt danej triedy pozná, ... musí!
- ak trieda implementuje interface, t.j. každá jej inštancia pozná všetky metódy z inteface

```
Príklad: java.lang.Comparable
public interface Comparable<T> { // kto che byt' Comparable
  public class Student implements Comparable<Student> {
private String name; // chýbajú gettery a settery
private int age;
public int compareTo(Student o) {
  if (this.age > ((Student) o).getAge()) return 1;
  else if (this.age < ((Student) o).getAge()) return -1;
  else return 0;
                                               Student.java
```


Interface ako typ

```
Iný príklad: implementujte haldu pomocou poľa, aby spĺňala:
interface HeapStringInterface { // reprezentujte Max-heap
  public String first();  // vráti najväčší
  public void insert(String str);// pridá prvok
• interface na rozdiel od triedy nemá inštancie, nejde urobiť new Comparable
  interface zodpovedá tomu, čo poznáme pod pojmom <u>T</u> <u>Y</u> <u>P</u>
interface Car {
                            interface Bus {
                              int distance = 100;// in km
  int speed = 50; // in km/h
                              int speed = 40; // in km/h
  public void distance();
                              public void speed();
```

interface teda môže obsahovať premenné, ale sú automaticky static a final, aj keď ich tak nedeklarujeme... ☺ škoda, čistejšie by bolo, keby to kompilátor vyžadoval, teda final static int speed = 50;

Bus.java

Viacnásobný interface

(náhrada za chýbajúce viacnásobne dedenie)

trieda preto môže implementovať (spĺňať) viacero rôznych interface class Vehicle implements Car, Bus { public void distance() {// ale musi implementovat všetky System.out.println("distance is " + distance); public void speed() { // predpísané metódy zo všetkých System.out.println("car speed is " + Car.speed); System.out.println("bus speed is " + Bus.speed); Car c1 = this; // this je Vehicle, takže bude aj Car, Bus b1 = **this**; // ai Bus Bus b2 = c1; ???? Vehicle v = new Vehicle(); System.out.println(v.speed); 3333 System.out.println(((Car)v).speed); System.out.println(v.distance);

Vehicle.java

- podtrieda dedí z nadtriedy metódy a atribúty (dedenie = class inheritance)
- interface sa tiež môže dediť (z typu dostaneme jeho podtyp)
- hodnota podtypu je použiteľná všade tam, kde sa čaká nadtyp

ALE:

trieda implementujúca podtyp nie je podtriedou triedy implementujúcej nadtyp

interface má len final a static premenné

```
interface NadInterface { // nadtyp
interface PodInterface extends NadInterface {// podtyp

// trieda implementujúca nadtyp
class NadInterfaceExample implements NadInterface

// trieda implementujúca podtyp
class PodInterfaceExample implements PodInterface
```

NadInterface.java, PodInterface.java

Interface vs. class inheritance

```
public interface NadInterface {
  public void add(String s);
  int aa = 9;
              public interface PodInterface extends NadInterface
                public void addAll(String[] p);
                int bb = 10;
public class NadInterfaceExample
  implements NadInterface {
  public void add(String s) { }
  public int a;
                            public class PodInterfaceExample
                               implements PodInterface {
                               public void add(String s) { }
                              public void addAll(String[] p) { }
                              public int b;
                                       NadInterfaceExample.java, PodInterfaceExample.java
```


Interface vs. class inheritance

```
NadInterfaceExample nie = new NadInterfaceExample();
PodInterfaceExample pie = new PodInterfaceExample();
pie.addAll(null);
nie.addAll(null); 🕾
NadInterfaceExample a PodInterfaceExample nie sú podtriedy
NadInterfaceExample nie1 = nie;
NadInterfaceExample nie2 = pie;
PodInterfaceExample pie1 = nie;
                                 (\Xi)
PodInterfaceExample pie2 = pie;
System.out.print(pie.b);
System.out.print(pie.a);
System.out.print(pie.bb);
System.out.print(pie.aa);
```


Interface vs. class inheritance

```
NadInterface ni = new NadInterfaceExample(); // nie
PodInterface pi = new PodInterfaceExample(); // pie
```

NadInterface je nadtyp PodInterface

```
NadInterface nie1 = ni; ©
NadInterface nie2 = pi; ©
PodInterface pie1 = ni; ©
PodInterface pie2 = pi; ©
```


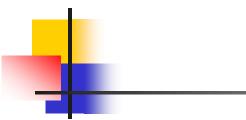
z vašej C++ prednášky viete, že: "Čím viac sa program rozrastá, tým viac pribúda globálnych premenných. Je rozumné ich deliť do akýchsi rodín, spájať logicky zviazané premenné jedným priezviskom – **namespace**"

```
Package je adekvátny koncept v Jave.
Definícia:
package balicek; // subor Trieda.java patrí
 public class Trieda { // do balíka balicek
  int sirka;
  int dlzka;
Použitie balíčka:
import balicek.Trieda; // použi Trieda z balicek
alebo
import balicek.*; // ber všetky triedy z balicek
... // a potom v programe ...
... Trieda o = new Trieda();
... o.dlzka = o.rozmery;
Nepoužitie balíčka:
balicek.Trieda o = new balicek.Trieda();
```

```
definicia:
namespace rozmery {
  int sirka;
  int dlzka;
}
použitie:
rozmery::sirka alebo
using namespace rozmery;
```


Package java.lang

	-	
String	The String class represents character strings.	
<u>StringBuffer</u>	A thread-safe, mutable sequence of characters.	
<u>StringBuilder</u>	A mutable sequence of characters.	
System	The System class contains several useful class fields and methods.	

- v prostredí Eclipse existujú tri úrovne abstrakcie: project-package-class,
- project nemá podporu v jazyku Java,
- package je zoskupenie súvisiacich typov: napr. tried, interface, ...

Príklady už požívaných balíčkov sme videli:

balík java.lang obsahuje o.i. triedy java.lang.Math, java.lang.System, ...

- použitie deklarujeme pomocou konštrukcie import:
 - použitie jednej triedy z balíčka import java.lang.Math;
 - všetkých tried z balíčka import java.lang.*;
 - statické metódy/konštanty z triedy z balíčka import static java.lang.Math;

Prečo balíčkovať:

- aby súvisiace veci boli pokope (v adresári),
- aby v adresári bolo len rozumne veľa .java, .class súborov,
- aby sme si nemuseli vymýšľať stále nové unikátne mená tried,
- aby Java chránila prístupu dovnútra balíčka (uvidíme),
- príprava pre vytvorenie archívneho .jar súboru

Konvencie (nielen balíčkovania)

Triedy, napr.: *class Raster; class ImageSprite*, package C

 meno triedy je podstatné meno, každé podslovo začína veľkým písmenom (mixed case), celé meno začína veľkým písmenom.

Balík, napr.: package java.lang;

malým písmenom.

Metódy, napr.: run(); runFast(); getBackground();

mená metód sú slovesá, začínajú malým písmenom.

Premenné, napr. int i; char c; float myWidth;

začínajú malým písmenom, mixed case, nezačínajú _ resp. \$
 Jednopísmenkové mená sú na dočasné premenné.

Konštanty, napr. *static final int MIN_WIDTH = 4; static final int MAX_WIDTH = 999; static final int GET_THE_CPU = 1*;

Veľkými, slová oddelené ("_").

Vytvorenie balíčka

- pre pomenovanie balíčka sa používa inverzná doménová konvencia:
 - package sk.fmpi.prog4.java_04;
- triedy balíčka sú potom organizované v jednom adresári:
 - <workspace>\sk\fmpi\prog4\java_04\...
 - <workspace>/sk/fmpi/prog4/java_04/...
- štandardné balíčky JavaSE začínajú s java. a javax.
- balíčky môžu mať podbalíčky, napríklad:
 - package sk.fmpi.prog4.java_04.One;
 - package sk.fmpi.prog4.java_04.Two;
- import sk.fmpi.prog4.java_04.*; sprístupní triedy balíčka, ale nie podbalíčkov – import nie je rekurzívny

```
package sk.fmpi.prog4.java_04;
import sk.fmpi.prog4.java_04.*;
public class Test {
   public static void main(String[] args) {
      Alpha nad = new Alpha(); // chyba
```

Súbor: Test.java

Viditeľnosť metód/premenných

private
~ ~

- nič
- protected
- public

Trieda Package Podtrieda Inde

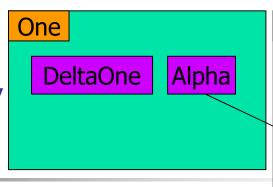
```
+ - - -
+ + - -
+ + + -
```

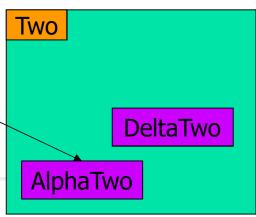
Príklady:

```
public final int MAX = 100;
protected double real, imag;
void foo() { }
private int goo() { }
```

```
// deklarácia viditelnej konštanty
// lokálne premenné
// metódu vidno len v balíčku
// najreštriktívnejšie-fciu je len v triede
```

Prístup na úrovni triedy

Súbor: Alpha.java

package One; // definuje triedy patriace do jedného balíka

```
public static void main(String[] args) {
    Alpha a = new Alpha();
    // v rámci triedy vidno všetko
    a.privateMethod();
    a.packageMethod();
    a.protectedMethod();
    a.publicMethod();

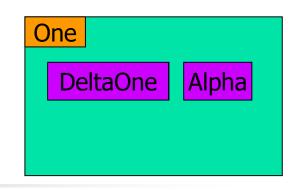
    a.iamprivate
    a.iamprotected

a.iamprotected
```

a.iampublic

Prístup na úrovni package

package **One**; // ďalšia trieda z balíka One


```
public class DeltaOne {
  public static void main (String[] args) {
     Alpha a = new Alpha();
     //a.privateMethod(); // nevidno, lebo je private v triede Alpha
     a.packageMethod();
     a.protectedMethod();
     a.publicMethod();
         // a.iamprivate // nevidno, lebo je private v triede Alpha
         a.iampackage
         a.iamprotected
         a.iampublic
                                                           Súbor: DeltaOne.java
```

Prístup z podtriedy

```
Two
One
      Alpha
                    AlphaTwo
```

Súbor: AlphaTwo.java

```
package Two; // iný balíček
```

import One.*; // import.všetky triedy z One(Alpha a DeltaOne)

```
public class AlphaTwo extends Alpha { // podtrieda triedy Alpha
  public static void main(String[] args) {
     Alpha a = new Alpha();
                                          // Alpha nie je podtrieda
     //a.privateMethod(); // nevidno, lebo je private v triede Alpha
     //a.packageMethod(); // nevidno, lebo sme v package Two
     //a.protectedMethod(); // nevidno, aj keď sme v podtriede AlphaTwo,
                           // lebo a:Alpha nie je podtrieda AlphaTwo
     a.publicMethod();
     // a.iamprivate +
     // a.iampackage +
     // a.iamprotected + // to isté
     a.iampublic;
                          // protected v AlphaTwo možno aplikovať len na
     AlphaTwo a2 = new AlphaTwo(); // AlphaTwo, alebo jej podtriedu
     a2.protectedMethod();
     r = a2.iamprotected;
```

Prístup z okolitého sveta

Súbor: DeltaTwo.java


```
package Two; // iný balíček
import One.Alpha; // importuj len triedu Alpha z balíčka One
```

```
public class DeltaTwo { // nemá nič s Alpha, AlphaTwo
  public static void main(String[] args) {
     Alpha a = new Alpha();
    //a.privateMethod();
    //a.packageMethod();
    //a.protectedMethod();
     a.publicMethod();
   int r =// a.iamprivate +
                               public – použiteľná pre každého
        // a.iampackage +
                               private – použiteľná len vo vnútri def.triedy
        // a.iamprotected +
                               protected – len vo vnútri triedy a v
        a.iampublic;
                                        zdedených triedach
```


Ako to bolo v Python

Enkapsulácia je základný princíp OOP (Rosumie tomu každý, až na G.Rossuma)

- všetko je public by default (katastrofa)
- protected začínaju jedným _ / ale to je len konvencia
 prefix _ znamená, že nepoužívaj ma mimo podtriedy (doporučenie...)
- private začínajú dvomi ___ / to nie je konvencia

class Bod:

```
_totoJeProtectedVariable = ...
__totoJePrivateVariable = ...
```

$$bod = Bod()$$

bod._totoJeProtectedVariable

bod.__totoJePrivateVariable

bod._Bod__totoJePrivateVariable

niekto mi to zakáže ???

niekto mi to zakáže ???

niekto mi to zakáže ???

Nevnorené triedy

- v definícii triedy sa može nachádzať definícia inej triedy, ak ...
- ale to znamená, že súbor sa nemôže volať ako *Trieda*.java lebo sú dve☺
- aj preto toto nemôžeme urobiť:

```
public class DveNevnoreneTriedy {
}
public class Druha { // Druha musí byť definovaná vo vlastnom súbore
}
    ale ak nie sú public (ale private, protected, nič, final, abstract), tak to je správne:
class Tretia {
}
abstract class Stvrta {
}
final class Piata {
}
```

Súbor: DveNevnoreneTriedy.java


```
public class Vonkajsia {
   public int a = 1;
   public static int stat = 2;
   public class Vnutorna {  // vnorená trieda môže byť public
     public int b = a; // protected, private aj nič
   public static class StatickaVnutorna { // aj statická
     public int c = stat + \underline{a+b}; // chyba: nevidno ani a, ani b
Do každej triedy dáme jej implicitný konštruktor:
   public ...() {
```

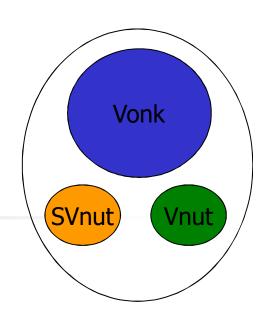
System. out.println("Vytvaram: "+getClass().getName());

Súbor: Vonkajsia.java

Vonk

Vnorené triedy

```
public class Vonkajsia {
    public class Vnutorna { }
    public static class StatickaVnutorna { }
}
```



```
Princíp vnútornej triedy: Vnútorná trieda bez vonkajšej neexistuje
```

```
Vonkajsia vonk = new Vonkajsia();

Vytvaram: Vonkajsia

// Vnutorna vnut1 = new Vnutorna(); -- chyba: nepozná Vnutornu triedu

// Vonkajsia.Vnutorna vnut2 = new Vonkajsia.Vnutorna();

-- chyba: Vnutorna bez Vonkajsej neexistuje
```

Vonkajsia.Vnutorna vnut3 = vonk.**new** Vnutorna();

Vytvaram: Vonkajsia\$Vnutorna

Vonkajsia. Vnutorna vnut4 = **new** Vonkajsia(). **new** Vnutorna();

Vytvaram: Vonkajsia

Vytvaram: Vonkajsia\$Vnutorna

Súbor: MimoVonkajsej.java

public class PodVnutornou extends Vonkajsia.Vnutorna {

Princíp vnútornej triedy: Vnútorná trieda bez vonkajšej neexistuje

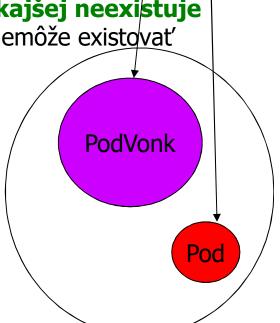
Preto PodVnutornou ako trieda, ktorá nemá Vonkajsiu, nemôže existovať

Ale toto môžeme:

```
public class PodVonkajsou extends Vonkajsia {
```

```
public class PodVnutornou extends Vnutorna {
}
```

```
PodVonkajsou vonk = new PodVonkajsou();
PodVnutornou vnut = vonk.new PodVnutornou();
```


Vonk

Vnut

SVnut

Súbor: PodVnutornou.java

Súbor: PodVonkajsou.java

A.java

```
package A;
class A {
A A(A A) 
 A:
 for (;;) {
  if (A.A(A) == A) break A;
 return A;
```

